

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Comaniciu Cristina, prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Raport cu privire la desfășurarea simpozionului „A fi dascăl astăzi” 2015 - 2
Prof. Comaniciu Cristina

Simpozionul național „Tradițional și step by step în slujba învățământului românesc – modele de bune practici” 12 decembrie 2015 – 2
Prof. Irimie Petronela

Testarea inițială la chimie la clasa a VIII-a – 4
Prof. Nandrea Maria

Factorii creativității - 7
Prof. înv. primar Coroiu Elena Adriana

Lucrul în echipă – cheia succesului la Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj - 10
Prof. înv. primar Bălău Mirela

Probleme de cultivare a limbii române ca limbă nematernă – 13
Prof. Dulău Alina Maria

Cărțile și copiii la diferite vârste - 15
Prof. înv. preșcolar Morar Cristina Adriana

Integrarea în învățământul preșcolar a copiilor cu C.E.S – 17
Prof. înv. preșcolar Păcurar Elena

Cunoașterea psihopedagogică a elevilor - 19
Prof. Turcu Iuliana

Proiectul de parteneriat „Parfumul cărților” - 21
Prof. înv. preșcolar Huștiuc Nicoletta, prof. înv. preșcolar Breaz Adriana

RAPORT CU PRIVIRE LA DESFĂȘURAREA SIMPOZIONULUI „A FI DASCĂL ASTĂZI” 2015

Prof. Comaniciu Cristina, CCD Alba

Simpozionul „A fi dascăl astăzi” ajuns la ediția a VII-a s-a desfășurat în data de 5 octombrie 2015.

Tematica simpozionului a fost:

1. Reforma educațională ieri, azi și mâine!
2. Reforma educațională: abordări europene și românești.
3. Reforma educațională și profesia didactică.
4. Identificarea capacităților și a posibilităților profesionale ale comunității, părinților, cadrelor didactice și elevilor de a contribui la realizarea Reformei educaționale actuale. Colaborarea cu familia și alți factori educativi, competențe interumane necesare.
5. Reforma educațională și nevoile comunității.
6. Strategia personală și profesională a cadrului didactic în contextul activității didactice în sprijinul Reformei educaționale în România.
7. Reforma educațională și motivația învățării.
8. Reforma educațională în contextul local. Concordanța dintre reforma educațională și nevoile comunității românești. Activități curriculare și extracurriculare în contextul local utile implementării reformei educației.
9. Transformarea Reformei educației în resursă de bază a modernizării și dezvoltării durabile a României.
10. Exemple de bună practică, activități derulate, opinii etc.

La această ediție au fost înscrise 119 cadre didactice din zonele Alba, Aiud, Blaj, Cugir, Teiuș, Cîmpeni precum și un cadru didactic din Craiova, jud. Dolj, de la învățământul preprimar, primar, gimnazial și liceal. Acestea au participat indirect cu un număr de 94 de lucrări. Avem următoarele categorii de personal didactic : 1 bibliotecar, 26 educatoare, 31 învățători și 61 de profesori, de la gimnazial și liceal.

Se remarcă față de edițiile anterioare o creștere a numărului de cadre didactice participante și calitatea materialelor înscrise, cu puternic caracter aplicativ.

Participanții au primit diplome de participare precum și broșura simpozionului cuprinzând lucrările simpozionului care se găsește online pe site-ul ccdab.ro.

Sperăm ca în anul următor participarea cadrelor didactice să fie și mai numeroasă, astfel încât schimbul de informații utile și de bune practici să fie în folosul cât mai multor cadre didactice și unități școlare.

SIMPOZION NAȚIONAL „TRADIȚIONAL ȘI STEP BY STEP ÎN SLUJBA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ROMÂNESC- MODELE DE BUNE PRACTICI” - 12 DECEMBRIE 2015 a X-a ediție

Prof. Irimie Petronela, Liceul Tehnologic Sebeș

ORGANIZATOR: LICEUL TEHNOLOGIC SEBEȘ , JUD. ALBA

PARTENERI:

CASA CORPULUI DIDACTIC ALBA

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN ALBA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SEBEȘ, JUD. ALBA
ASOCIAȚIA „GISAS” SEBEȘ, JUD. ALBA
ASOCIAȚIA „PETIT PETI” SEBEȘ, JUD. ALBA

DATA ȘI LOCUL DESFĂȘURĂRII:

- 12 decembrie 2015 ora 10.00 Sebeș, Liceul Tehnologic Sebeș – clădirea D, str. Ștefan cel Mare, nr. 1, cod poștal 515 800, jud. Alba

SCOP: Promovarea modelelor de bune practici în activitatea extrașcolară

OBIECTIVE:

1. Promovarea unor practici noi în activitățile școlare și extrașcolare;
2. Valorificarea valențelor creative ale elevilor;
3. Formarea științifică și psihopedagogică a personalului didactic din învățământul preuniversitar, în context european;
4. Realizarea unui schimb de experiență între școli;
5. Implicarea comunității în problemele educative ale școlii românești.

ECHIPA DE PROIECT:

- Prof. Cristina Câmpean - director, prof. Rodica Groza, prof. Petronela Irimie, înv. Alina Dăncilă, înv. Gligor Stăvar, prof. Constantin Adam

GRUP ȚINTĂ: Cadrele didactice din învățământul preuniversitar - educatoare, profesori, învățători / institutori, elevi ai claselor I-XII;

Simpozionul a vizat cadrele didactice din învățământul preuniversitar - educatoare, profesori, învățători / institutori, precum și elevi ai claselor I-XII.

Acest eveniment a constituit un bun prilej pentru stimularea creativității elevilor, menținerea contactului între cadrele didactice din întreaga țară, identificarea posibilităților de realizare a unor colaborări și parteneriate valoroase, în vederea abordării unor proiecte și participării la diverse programe.

Secțiunea pentru elevi a adus un plus de interes, atât din partea cadrelor didactice – coordonatoare cât și a elevilor participanți, lucrările susținute fiind bine documentate, elaborate și prezentate, aducând o pată de culoare și energie pozitivă evenimentului.

La simpozion s-au înscris cadre didactice și elevi din 12 județe: Alba, Argeș, Mureș, Giurgiu, Dolj, Galați, București, Timiș, Bistrița Năsăud, Maramureș, Satu Mare, Tulcea.

TESTAREA ÎNȚĂLĂ LA CHIMIE LA CLASA A VIII-A

Prof. Nandrea Maria, Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia

La începutul fiecărui an școlar, se face evaluare inițială a elevilor la diferite materii de studiu, pentru a putea vedea de la ce nivel de cunoștințe și deprinderi ale elevilor se pornește demersul educațional. Voi prezenta în continuare modelul de test inițial folosit de mine la clasa a VIII-a, precum și rezultatele testării la această clasă. Am aplicat testul inițial la cei 14 elevi ce au fost prezenți la respectiva oră, din totalul de cei 15 elevi ai clasei. Am prezentat și matricea de specificații folosită în acest caz.

Test de evaluare inițială - model

Numele și prenumele: _____

Data susținerii testului : _____

Clasa: _____

- Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din Partea I și Partea II se acordă 90 puncte. Din oficiu se acordă 10 puncte.
- Timp de lucru 45 min.

Partea I _____ **40 puncte****I. Alege răspunsul corect.**

- Carbonul are simbolul chimic:
 - Cr;
 - Ca;
 - C;
 - Co.
- Se dizolvă 5g de sodă în 45g de apă. Soluția obținută are concentrația:
 - 5%;
 - 10%;
 - 45%;
 - 40%.
- Se referă la un fenomen chimic:
 - dizolvarea zaharului în apă;
 - fierberea alcoolului la 78°C;
 - obținerea vinului din struguri;
 - deformarea unei sârme de cupru.
- Numărul grupei principale în care se găsește un element chimic în tabelul periodic este dat de:
 - numărul protonilor din învelișul electronic;
 - numărul electronilor din nucleul atomic;
 - numărul electronilor de pe ultimul strat electronic;
 - numărul nucleonilor din nucleul atomic.
- Amestecul omogen a două sau mai multe substanțe obținute în urma procesului de dizolvare se numește:
 - solvat;
 - soluție;
 - solvent
 - dizolvat

15

puncte

II. Indicați care dintre afirmațiile următoare sunt adevărate și care sunt false, completând cu litera A sau F spațiul liber din fața enunțului.

- Radicalii acizi care au valența II sunt carbonatul și sulfatul.
- Totalitatea protonilor din nucleu se numește număr de masă..
- Soluția diluată conține o cantitate mai mică de dizolvat.
- La reacția de substituție participă două substanțe compuse.
- Transformările corpurilor care nu schimbă felul substanțelor sunt fenomenele fizice.

15 puncte

III. Scrie în fața literei din coloana A, care corespunde unei formule chimice, cifra din coloana B, care reprezintă denumirea sa.

A	B
..... a. KNO_3	1. acid clorhidric
..... b. H_2SO_4	2. hidroxid de sodiu
..... c. NaOH	3. azotat de potasiu
..... d. BaCl_2	4. acid sulfuric
..... e. HCl	5. clorură de bariu

10 puncte

Partea II _____ **50 puncte****IV. Calculați pentru Al_2O_3 :**

- raportul atomic;
- raportul de masă;
- masa moleculară;
- compoziția procentuală . ($A_{\text{Al}}=27$, $A_{\text{O}}=16$)

20 puncte

V. Completați ecuațiile reacțiilor chimice și precizați tipul lor:

- $\text{Na} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \dots + \dots \uparrow$;
- $\dots + \dots \rightarrow \text{Al}_2\text{O}_3$;
- $\text{CaCO}_3 \rightarrow \dots + \dots \uparrow$;
- $\dots + \dots \rightarrow \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$

30 puncte

Test de evaluare inițială - interpretare**Competențe specifice de evaluat:**

C1 – recunoașterea structurii atomului și a fenomenelor

C2 – reprezentarea simbolurilor chimice ale elementelor

C3 – scrierea formulelor chimice pe baza valenței și denumirea lor

C4 – stabilirea coeficienților în reacțiile chimice

C5 – rezolvarea unor probleme folosind concentrația procentuală de masă a soluțiilor și formule chimice ale substanțelor.

Conținuturi științifice vizate:

Fenomene fizice și chimice. Noțiuni de structura atomului. Soluții. Formule chimice. Denumirea unor compuși chimici anorganici. Masă moleculară. Ecuații chimice.

Corelarea competențelor specifice cu itemii testului:

C.S. / I	I1	I2	I3	I4	I5
C1	X	X			
C2	X				
C3		X	X		
C4					X
C5	X			X	

Baremul de corectare și notare:

Nr. item	Corectare	Notare
I1	1c, 2b, 3c, 4c, 5b.	5 x 3p = 15p
I2	a.A, b.F, c.A, d. F, e.A.	5 x 3P = 15p
I3	3.a; 4.b; 2.c; 5.d; 1.e.	5 x 2p = 10p
I4	a) Al:O = 2:3; b) Al:O = 9:8; c) $M_{Al_2O_3} = 102$; d) %Al=52,94%, %O = 47,05% .	4 x 5p = 20 p
I5	a. NaOH; H ₂ ; b. Al, O ₂ ; c. CaO, CO ₂ ; d. NaOH, HCl. a. R.I; b. R.C; c. R.D; d. R.S.	8 formule x2p=16p 6 coef x1p = 6p 30p 4 tipuri x2p = 8p
Oficiu		10 p
Total		100p

MATRICEA DE SPECIFICAȚIE

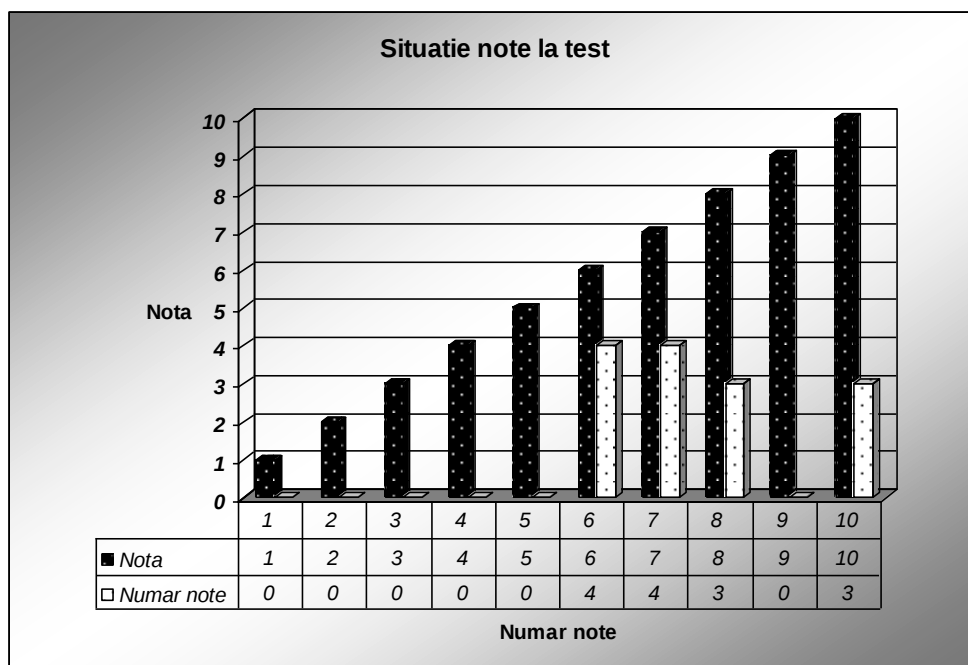
Competențe Conținuturi	Identificarea/ Recunoașterea unor date, concepte, relații, categorii specifice disciplinei de studiu	Ilustrarea/ Exemplificarea/ Descrierea unor fenomene, procese, situații concrete, proprietăți specifice disciplinei de studiu	Compararea/ Clasificarea unor fapte, date, proprietăți, fenomene, caracteristici disciplinei de studiu	Utilizarea / Aplicarea cunoștințelor specifice disciplinei de studiu în rezolvarea unor situații problemă	Analizarea/ Generalizarea Transferul faptelor, proceselor, fenomenelor, situațiilor specifice disciplinei de studiu
C ₁ . Fenomene fizice și chimice	X	X			X
C ₂ . Noțiuni de structura atomului.	X	X	X		X
C ₃ . Soluții.		X		X	X

C4. Formule chimice. Denumirea unor compuși chimici anorganici.			X	X	
C5. Masă moleculară.				X	
C6. Ecuații chimice.	X		X		X

Rezultatele testului inițial aplicat la clasă au fost:

Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Nr. elevi	-	-	-	-	-	4	4	3	-	3

Media clasei 7,57

Concluzie: în urma testului inițial am constatat că elevii au acumulat noțiunile necesare pentru continuarea aprofundării conținuturilor de la specialitatea chimie, la clasa a VIII-a.

FACTORII CREATIVITĂȚII

Prof. înv. primar Coroiu Elena Adriana, Liceul „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș

În literatura de specialitate sunt consemnate două categorii de factori:

- psihici (subiectivi)
- sociali (obiectivi).

La rândul lor, *factorii psihici sunt divizați în trei grupe: intelectuali, aptitudinali și nonintelectuali* (Al. Roșca, 1981).

Referitor la factorii intelectuali, se subliniază rolul unor calități ale gândirii cum ar fi : fluiditatea, flexibilitatea, caracterul divergent, originalitatea, precum și al imaginației creatoare. Fluiditatea se referă la bogăția și ușurința cu care se realizează asociații între elementele câmpului conștiinței, la capacitatea de a produce și stăpâni un număr mare de cuvinte, idei și expresii.

Flexibilitatea, considerată ca principalul factor psihic cognitiv al creativității, constă în posibilitatea restructurării ușoare a vechilor legături temporare, a asociațiilor, în conformitate cu condițiile schimbătoare ale mediului, în modificarea rapidă a direcției gândirii, în reorientarea ei pe o altă pistă, impusă de noile date apărute între timp.

Originalitatea se exprimă prin noutatea și ineditul răspunsurilor sau ale soluțiilor, prin ingeniozitatea formulării lor. Spre deosebire de gândirea convergentă, care urmează o cale unidirecțională, constituită dintr-un număr finit de trepte, pentru a ajunge la o soluție unică și sigură, gândirea divergentă este orientată în direcții diferite și explorează mai multe piste posibile de rezolvare a problemei. Această calitate a gândirii favorizează procesul rearanjării elementelor din câmpul conștiinței, descoperind soluția cea mai eficientă.

Imaginația creatoare constă în elaborarea unor imagini noi pe baza prelucrării datelor anterioare. Unele investigații întreprinse în acest domeniu relevă prezența unei corelații între imaginație și gândirea intuitivă. Spre deosebire de gândirea analitică, ce înaintază în mod riguros, printr-o succesiune de pași, folosește raționamente deductive sau inductive, apelează la matematică sau logică pentru exprimarea lor, pornește de la date experimentale care, prelucrate statistic, facilitează desprinderea unor concluzii sau principii generale, gândirea intuitivă ajunge în mod brusc la soluția unei probleme, de multe ori sărind peste anumite trepte intermediare. *Intuiția implică actul de a prinde sensul, semnificația sau structura unei probleme sau situații fără o sprijinire explicită pe aparatul analitic corespunzător.* (J. S. Bruner, 1970). Ea descoperă rapid soluții sau ipoteze care urmează apoi să fie demonstrate și validate analitic.

Imaginația ocupă deci un loc important în actul creației. Cele două modalități, analitică (întemeiată pe logică) și intuitivă (întemeiată pe imaginație) sunt complementare. Intuiții profunde se pot face de către cei care posedă material informațional și stăpânesc structura internă a acestuia, fapt ce le permite să întrezărească rapid ipoteze și soluții noi, după cum rezultatele gândirii intuitive urmează să fie supuse controlului, verificate și explicate logic sau experimental pentru confirmarea sau infirmarea lor. Aceasta se face ulterior prin metodele gândirii analitice.

În categoria factorilor aptitudinali sunt incluse inteligența și aptitudinile speciale.

Rezultate obținute ca urmare a folosirii metodei analizei factoriale, inițiată de C. Spearman și perfecționată ulterior de către alți psihologi, au permis distingerea în cadrul aptitudinilor intelectuale a unui factor comun sau general (notat g) și a unor factori specifici (notați cu s). Aceștia din urmă circumscriu variante ale aptitudinilor, în timp ce factorul g este prezent în toate aceste variante. Unii identifică factorul g cu inteligența, alții îl consideră echivalentul nivelului operațional, iar alții ca fiind *o aptitudine cognitivă generală*. (A. Cosmovici).

După delimitarea inteligenței în acest mod s-au înmulțit cercetările privitoare la relațiile ei cu creativitatea. Lucrarea lui Getzels și Jackson – *Creativity and Intelligence* a deschis seria acestor cercetări. Tot mai multe date experimentale conduc spre constatarea conform căreia creativitatea nu este atât de dependentă de inteligență, așa cum se considera până nu de mult, și că, în consecință, mărimea coeficientului de inteligență nu se află într-o corelație liniară și univocă cu gradul de creativitate al individului respectiv (R. B. Cattell, 1971).

Nu în același mod se prezintă lucrurile când este vorba de aptitudinile speciale. Prezența acestora este semnificativ relevantă în diverse domenii ale creației artistice, științifice și tehnice. Anumite calități ale proceselor psihice cognitive (percepția, reprezentarea, memoria, limbajul, etc.) stau la baza aptitudinilor intelectuale.

Din categoria factorilor nonintelectuali sau de personalitate fac parte cei motivaționali, atitudinali, temperamental și caracteriali. Inventarierea trăsăturilor de personalitate ridică multe probleme de natură metodologică întrucât ele se află într-o continuă transformare, nu pot fi izolate și măsurate cantitativ. Cele mai recente cercetări converg spre recunoașterea rolului crescând al acestor factori în diverse domenii ale creației. Activitatea umană, în general, cea de cunoaștere și învățare, în mod special, au la bază anumite mobiluri interne care le declanșează, le susțin și le orientează. În șirul acestor elemente motivaționale putem include trebuințele (de explorare, de cunoaștere, de realizare, de autorealizare, de independență, etc.), curiozitatea, interesele, nivelul de aspirație, etc. La rândul lor, atitudinile creative sunt, după G. Allport, disponibilități învățate care

asigură un răspuns consistent, favorabil sau nefavorabil la un obiect sau clasă de obiecte. Atitudinile pozitive intensifică relația subiect-sarcină, facilitând valorificarea componentelor intelectual-apținutdinale.

Creativitatea este influențată și de factori sociali. Avem în vedere condițiile economico-sociale și contextul psihosocial în care este integrată personalitatea umană. Rolul acestora se exprimă prin aceea că oferă, într-o formă concentrată, tot ceea ce s-a obținut până în acel moment, generând noi probleme și semne de întrebare, prin efectul lor stimulatv sau inhibatv asupra personalității creatoare. Atitudinea generală a societății față de fenomenul creatv se exprimă prin măsurile întreprinse în direcția încurajării manifestărilor creatoare ale membrilor săi. Toate aceste măsuri, începând cu cele politico-instituționale și terminând cu cele educative, circumscriu strategia promovării creativității. Dacă, în general, societatea contemporană manifestă tot mai multă sensibilitate față de creativitatea oamenilor, strategia promovării ei diferă nu numai de la o țară la alta, ci și de la o etapă la alta a dezvoltării ei. *Confruntarea creatv cu prezentul – în pofida neconținutelor transformări sociale – înseamnă a determina viitorul* (E. Landau, 1979).

Alți cercetători, pe lângă factorii psihici și sociali, au adăugat, la baza creativității, și factori biologici. Dintre factorii biologici, aspecte diferențiate semnificative sunt generate de factorul de vârstă. Lehman constată că punctul maxim pentru crearea unor opere de mare valoare este între 30-40 ani. Apoi se constată o scădere a plasticității psihice, compensată de bogăția experienței.

La actul creatv concură mai mulți factori între care există o unitate organică funcțională.

Paul Popescu - Neveanu și colaboratorii propun însă, *introducerea unor factori noi de creativitate*, cum ar fi:

1. orientarea motivațională specifică sau orientarea creatv;
2. experiența ca sursă creatv;
3. capacitatea de sustragere a evoluției imaginației de sub controlul critic imediat.

La *ordinea de importanță* a factorilor în complexul fenomenului numit creativitate, autori de prestigiu răspund diferit, punând pe primul loc, dacă nu chiar exclusiv, fie imaginația (J. Piaget), fie jocul liber al fanteziei preconștientului, fie sentimentele (M. Ralea), ori, dimpotrivă, factorul rațional, logic (J. P. Guilford și Alexandru Roșca), fie factorul motivațional-atitudinal (P. Popescu Neveanu). Nu trebuie subestimată experiența bogată și informația cuprinzătoare, căci inteligența și imaginația nu pot opera în gol. Cu cât cunoștințele sunt mai diverse, cu atât persoana are material pentru stabilirea unor raporturi mai neuzuale între elemente care în mod curent nu sunt asociate.

Cu tot aportul ei în cadrul creației, inteligența nu poate asigura producția creatoare dacă nu se înscrie într-o structură dinamică specifică, alături de anumite variabile aptitudinale aparținând altor funcții intelectuale: memorie, imaginație, stil cognitiv și chiar percepție. Rolul memoriei a fost pentru puțină vreme controversat. Se susține că un balast prea mare de cunoștințe împiedică spiritul creator să zboare, gândirea se mișcă greu când are de dominat prea multe informații. Există însă, pe de altă parte, adepți ai cultivării creativității exclusiv prin mobilizarea spiritului elevului cu informații. Controversa este rezolvabilă dacă acceptăm rolul memoriei, nu în primul rând pentru întipărirea și păstrarea în intelect a unor date precise, cât pentru însușirea structurilor interioare, sistematizarea lor și înțelegerea relațiilor dintre ele. Un anumit quantum de cunoștințe precise este absolut necesar.

Un rol esențial în producția creatoare revine aptitudinilor speciale. Persoanele dotate pentru anumite activități vor prezenta aranjamente strict personale ale verigilor intelectuale și ale aptitudinilor speciale.

Toate procesele psihice sunt implicate în evoluția creatoare, dar problema principală este aceea a modului în care ele sunt corelate și orientate. Orice act de gândire presupune o doză de creativitate și, prin forța lucrurilor, admitând că orice persoană normală manifestă un anumit grad, cât de redus al gândirii, admitem implicit aceeași situație și pentru potențialul creatv.

Bibliografie:

1.Benjat, Marian (coord.) – *Creativitatea în știință, tehnică și învățământ* – E. D. P., București, 1981

2.Cosmovici, A.; Iacob, L. – *Psihologie școlară* – Ed. Polirom, Iași, 1998

3.Cucoș, Constantin (coord.) – *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice* – Ed. Polirom, Iași, 1998

LUCRUL ÎN ECHIPĂ - CHEIA SUCCESULUI LA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „TOMA COCIȘIU” DIN BLAJ

Prof. inv. primar Bălău Mirela, Școala Gimnazială „Toma Cocîșiu” Blaj

Școala Gimnazială „Toma Cocîșiu” din Blaj este o școală recunoscută în județ pentru rezultatele obținute la Evaluarea Națională și la concursurile școlare. Acest fapt a fost generat de buna pregătire metodică și de specialitate a dascălilor săi, de dăruirea cu care își îndrumă elevii, de atenția deosebită pe care o acordă inițierii și desfășurării unor activități școlare și extrașcolare de o înaltă ținută profesională.

În aceeași categorie s-au înscris și activitățile desfășurate în cadrul Proiectului „OlimpiadeleK”, sponsorizat de către Kaufland România și implementat în parteneriat cu organizația nonguvernamentală *Școala de Valori* și Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice.

Despre acest proiect am aflat în cadrul Consfătuirilor Pedagogice ale Coordonatorilor de Proiecte și Programe Educative desfășurat în septembrie 2015 la Alba-Iulia. După o atentă documentare pe site-ul proiectului, având susținerea doamnei director, prof. dr. Alina-Maria Dulău, l-am prezentat colegilor și am propus înscrierea școlii în acest concurs.

Cei mai mulți colegi au înțeles oportunitatea ivită: să oferim elevilor o educație alternativă prin activități inedite și, în final, să obținem și un premiu în bani.

Organizatorii propuneau o paletă largă de activități educaționale structurate pe patru domenii generoase: **mediu** (ecologizare, plantare, reciclare etc.), **sport și sănătate** (competiții sportive, gustări sănătoase, cumpărături inteligente etc.), **creativitate și tradiții** (expoziții interne, teatru, dans, design, creații literare etc.), **știință, cultură și educație** (vizite culturale sau informative, invenții, prim-ajutor etc.).

Pentru fiecare activitate organizată, dovedită prin fotografii și clipuri urcate pe platforma proiectului, dacă activitatea respectivă respecta temele impuse de organizatori, școlile urmau să primească un anumit număr de puncte, în funcție de care se desemnau câștigătorii.

Numărul maxim de activități ce se puteau organiza într-o unitate școlară, prevăzut în regulamentul concursului, era 106. La un calcul rapid, presupunând că tot personalul didactic din școală ar fi dorit să se implice, fiecare profesor avea de organizat cel puțin două activități. Rezonabil!

Am fost plăcut surprinsă să constat entuziasmul dascălilor și al elevilor deopotrivă! În școală s-a manifestat curând o efervescență crescută: s-au format echipe de profesori și elevi, s-au selectat activități, s-au stabilit sarcini și termene, am realizat un grafic și ... ne-am pus pe treabă! După ce am înscris școala pe platforma online www.olimpiadelek.ro, fiecare și-a luat rolul în serios, înțelegând că reușita finală depindea de seriozitatea și implicarea tuturor.

Într-un cadru relaxat, condimentat cu distracție și joacă s-au desfășurat activități creative cu puternic impact educațional: spectacole de teatru, concursuri de dans, muzică și recitare, design vestimentar, prezentări de eco-modă, expoziții de desene și pictură, prezentări de proiecte inovative și soluții simple. Aceștia li s-au adăugat întâlniri cu specialiști din diferite domenii – avocați, stomatologi, experți în protecția muncii sau în design urban, polițiști, pompieri, fie la locul lor de muncă, fie la școală.

De o largă implicare în rândul elevilor s-au bucurat acțiunile de ecologizare desfășurate în Parcul *Avram Iancu*, pe Câmpia Libertății sau în apropierea comunei Șeica-Mare din județul Sibiu, cele de colectare a materialelor re folosibile, precum și competițiile sportive de volei, baschet, cros

și șah. Lecțiile de fitness și de Taekwondo, cele de acordare a primului-ajutor, vizitele în diverse instituții sau ateliere au completat lista activităților preferate de elevi.

De asemenea, cu această ocazie, cu sprijinul Primăriei Municipiului Blaj, curtea școlii noastre a fost înfrumusețată cu arbuști ornamentali și panseluțe, copiii fiind încântați să le planteze și să le îngrijească.

Astfel, elevi și profesori au colaborat, și-au antrenat imaginația, și-au pus la lucru abilitățile de organizare, au petrecut clipe minunate în mijlocul naturii, au învățat lucruri noi și, până la 30 noiembrie, dată la care s-a încheiat concursul *Topul Hărnicuților*, școala noastră a strâns 6450 de puncte și s-a situat pe **locul 22** din cele **1.322** de grădinițe, școli și licee participante, fiind recompensată cu 2000 de euro.

S-a demonstrat astfel că munca în echipă, dublată de o motivație puternică și de implicare, este în măsură să genereze energii capabile să conducă la reușită.

Felicitări elevilor, cadrelor didactice și părinților!

PROBLEME DE CULTIVARE A LIMBII ROMÂNE CA LIMBĂ NEMATERNĂ

Prof. Dulău Alina Maria, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

Încep prin a reaminti că grija pentru păstrarea neprețuitei comori lăsate din străbuni, care este limba noastră românească, se manifestă permanent din partea multor oameni de cultură.

Cu toții învățăm limba maternă înainte de a frecventa școala, dar exprimarea din familie se referă la cerințele elementare ale vieții. Pentru receptarea științei și culturii, pentru a ne bucura de acestea și spre a fi capabili de-a le transmite urmașilor, este util să pătrundem în bogăția și varietatea limbii și să știm s-o folosim.

Gradul de dezvoltare a limbii unui popor reflectă cu fidelitate standardele la care a ajuns cultura poporului care o vorbește, asemenea cum gradul de cultură a unei persoane se reflectă cu precizie în modul său de exprimare orală sau scrisă.

După opinia lui Corneliu Crăciun, în „*Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*”, fenomenul care se exercită la fel în cele două limbi: *limba română ca limbă nematernă și limba maternă* influențează pozitiv sau negativ, deprinderea și stăpânirea altei limbi. În literatura de specialitate învățarea unei limbi se realizează prin transferul *intralingual* și/sau *interlingual*, (transfer fonetic, lexical și gramatical). Transferul se poate realiza fie *pozitiv* (dacă există asemănări între limba maternă și limba-țintă) și *negativ* (dacă există diferențe foarte, foarte mari între cele două limbi implicate în proces).

Cultivarea limbii presupune cunoașterea, stăpânirea și respectarea trăsăturilor specifice fiecărui stil funcțional în parte, de asemenea ne obligă nu numai la un permanent autocontrol în momentul comunicării lingvistice, ci și la o atitudine activă față de toți cei care denaturează limba. Aici trebuie să ținem cont dacă transferul se produce inconștient, spontan încât reușește să se detașeze de limba maternă înregistrându-se efecte pozitive. Cadrele didactice care au în vedere realizarea transferului pozitiv trebuie să acorde atenție sporită metodelor de predare contrastive, putând reliefa astfel asemănările și deosebirile dintre cele două limbi.

Convinși fiind de faptul că rolul esențial în cultivarea limbii române, în sensul răspândirii și impunerii normei literare, îi revine școlii, deci implicit profesorului de limba și literatura română ar fi potrivit ca profesorul de limba română de la clasele cu predare în limba minorităților naționale să aibă cunoștințe minime despre acea limbă, întrucât va înțelege măsura în care se produc în limbajul elevilor fenomenele de transfer și de interferență. Va înțelege de ce elevii persistă în aceleași greșeli și va căuta metodele cele mai facile în exemplificare pentru elucidarea neclarităților (de exemplu în limba maghiară nu există diferențe de gen, sau nu există decât o singură formă a trecutului, acestea fiind motivul dezacordului întâlnit frecvent sau a analizei greșite a timpului la modul indicativ).

Dorința ca elevii noștri să-și clarifice multe probleme pe care le ridică astăzi exprimarea cultă românească, consider a fi util să insistăm și pe unele cunoștințe de respectare a trăsăturilor specifice fiecărui stil funcțional în parte, precum și unele cunoștințe de fonetică, morfologie și lexic, absolut necesare pentru înțelegerea și rezolvarea corectă a exercițiilor de cultivare a limbii române ca limbă nematernă. În acest scop trebuie explicate unele noțiuni teoretice de bază privind ortoepia, ortografia și structura stilistică a limbii române literare contemporane. În literatura metodică se susține că un exercițiu adecvat pentru actualizarea transferului îl reprezintă traducerea unor propoziții din limba maternă în limba străină. Este foarte importantă selecția propozițiilor propuse, recomandat fiind ca structurile să fie identice în cele două limbi. Acest lucru poate fi realizat doar dacă profesorul are cunoștință, chiar și minimal, de particularitățile limbii elevilor săi, astfel orele de limba și literatura română se vor desfășura mai atractiv și mai eficient.

Stimularea dorinței de comunicare a elevilor, în această etapă a școlarității este deosebit de importantă, iar activitățile cu caracter literar reprezintă prilejuri benefice de îmbogățire, activare și nuanțare a vocabularului elevilor, de formare a unor trainice deprinderi de exprimare corectă, orală și scrisă, de dezvoltare a creativității și fanteziei elevilor.

Studiul limbii duce în mod firesc la crearea posibilităților dezvoltării plene a copiilor, le deschide acestora perspectiva unei vieți spirituale bogate, de aceea studiul vocabularului altei limbi

decât cea maternă reprezintă un aspect însemnat al însușirii limbii - țintă. Omul care nu are cuvinte, nu are idei. Limbaj sărac înseamnă gândire săracă și confuză, simțire săracă și confuză, capacitate creatoare săracă și fără valoare. Unul dintre obiectivele fundamentale ale studierii limbii române este însușirea și aplicarea normelor de vorbire și scriere corectă a limbii române, folosirea corectă a vocabularului limbii literare, precum și al celui specific profesiei.

Copiii își însușesc parțial limba înainte de a o studia. Studiul limbii are însă menirea de a clarifica în mod teoretic cunoștințele empirice ale elevilor, să le adâncească și să le clarifice sensurile, pentru ca mesajul să fie mai bogat, coerent, clar și corect.

Un deziderat al studiului limbii române este să unifice vorbirea elevilor din întreaga țară, în conformitate cu normele limbii literare. O caracteristică a elevului care are o altă limbă maternă este că el gândește în limba lui maternă, tot ceea ce primește ca informație sau elaborează ca mesaj ia mai întâi forma limbii materne, după care trece la cealaltă limbă.

Începând din primele clase de școală elevii capătă cunoștințe despre sunetele limbii române literare, despre modul combinării lor în silabe și cuvinte, despre modul combinării acestora în propoziții. În clasele mai mari capătă și unele cunoștințe de fonetică sintactică, intonația, accentul, ritmul, fie cu ocazia studierii foneticii, fie cu ocazia studierii unor probleme de sintaxă: propoziții enunțiative, exclamative, interogative. Clarificarea unor astfel de probleme duce la o vorbire mai expresivă și mai ales la o citire expresivă.

Munca de dezvoltare a vocabularului trebuie dublată de munca pentru însușirea unor temeinice cunoștințe privitoare la sistemul de îmbogățire a vocabularului, a procedeele folosite de limba noastră pentru crearea de cuvinte noi, la caracterul sistematic al limbii.

Elevii trebuie astfel pregătiți încât să devină nu numai beneficiarii limbii, ci și creatori de limbă, ei trebuie să încerce să spargă tiparele, să iasă din normele învățate și să se exprime într-o manieră personală, cerută de specificul extralingvistic în care se găsesc și de nuanța proprie a gândirii și simțirii lor. Este recomandabil pentru consolidarea elementelor de vocabular să se utilizeze următoarele tipuri de activități: 1) *formularea de întrebări de către profesor și elev*, în care să fie inserate noile cuvinte; 2) *jocuri de vocabular*, eu zic una, tu zici multe...; 3) *scrierea de enunțuri* în care să fie integrate cuvinte indicate de profesor; 4) *elaborarea unor texte scurte* pe o temă indicată.

Pentru o socializare benefică ei trebuie să capete priceperi și deprinderi de exprimare corectă nu numai în scris, ci și pentru activitatea creatoare, care presupune infinite relații orale; să fie deprinși să-și rânduiască ideile în chip logic, să organizeze exprimarea lor în funcție de normele gramaticale, să folosească toate resursele de care dispune limba noastră.

Concluzie: Atitudinea elevilor aparținând minorităților naționale față de limba, literatura românească este determinată de modul în care profesorul concepe activitatea sa didactică: înțelegerea, răbdarea, camaraderia, pasiunea vor avea ca rezultat o atitudine pozitivă a elevilor.

BIBLIOGRAFIE

1. *Dicționarul ortografic și morfologic al limbii române*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1982
2. Constantin – Dobritor, Gheorghe, *Mic dicționar de terminologie lingvistică*, Prefață. Prof. dr. doc. Dimitrie Macrea, membru corespondent al Academiei, Editura Albatros, București, 1980
3. Crăciun, Corneliu, *Dicționar de termeni literari (pentru elevii de liceu și pentru candidații la examenul de bacalaureat)* Editura EMIA, Deva, 2001
4. Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, Editura EMIA, Deva, 2004

CĂRȚILE ȘI COPIII LA DIFERITE VÂRSTE

*Prof. învă. preșc. Morar Cristina Adriana, G.P.N Cionești
Liceul Tehnologic „Țara Moșilor” Alba, Alba*

Cartea este foarte importantă în viața copilului. Ea este o comoară fără preț, este îndrumătorul care face copilul să se bucure, să râdă și să plângă. O carte îl trimite la alte cărți și toate împreună formează o bază puternică și de durată a culturii unui copil. Cartea, nu doar dezvoltă vocabularul, ci ea ne face să fim mai buni, ne ajută să trecem mai ușor peste greutățile vieții, ne întărește prin exemplele pozitive ale personajelor.

În cărți, generații de copii au descoperit o lume fascinantă care le-a fermecat copilăria și i-a făcut să viseze frumos, să își imagineze că sunt niște pitici, ieduți, prinți și prințese sau... Din păcate, din ce în ce mai mult, locul cărților a fost luat de tot felul de alte mijloace de informare și destindere. Stresul de zi cu zi ne afectează viața și funcționarea noastră ca indivizi la toate nivelurile. Pe nesimțite acest lucru aduce consecințe neplăcute și asupra modului în care ne educăm copiii; dacă înainte se petrecea mai mult timp alături de ei, acum parcă timpul ne-a dat în urmărire și tot alergăm „neștiind unde, de cine urmăriți, de ce și până unde...!”

Povestirea, lectura și imaginile care le însoțesc rămân una din cele mai intense, mai educative, mai răspândite activități pentru copilul preșcolar, dar și pentru cel antepreșcolar. La grădiniță, educatoarea le stârnește curiozitatea copiilor în ceea ce privește cărțile, poveștile și lectura. Povestirea este una dintre cele mai îndrăgite activități dirijate din grădiniță care satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate a copiilor, le stimulează imaginația și le creează cadru optim de comunicare. Povestirile educatoarei contribuie totodată la familiarizarea copiilor cu structura limbii, cu bogăția și expresivitatea ei; își însușesc cuvinte și expresii noi, plastice, construcții ritmate și rimate, zicale, proverbe și structuri gramaticale corecte. Cu cât copilul se apropie mai devreme de lectură, cu atât mai importante și mai durabile vor fi efectele ei în domeniul limbajului, al comunicării, al comportamentului și al socializării lui. Trăind într-o lume contemporană dominată de tehnologii moderne, copilul epocii noastre este mai mult un copil al mass-media și mai puțin un copil al cărții. Televizorul, calculatorul, tableta, telefonul, jocurile video sunt cele care au „furat” interesul copiilor și chiar al adulților pentru a citi o carte. Grădinița și școala, au menirea de a forma un ascultător competent, dar și un cititor care să-și formeze gustul propriu pentru lectură, astfel încât să fie un cititor activ pe tot parcursul vieții. De aceea, poveștile, cărțile cu povești, trebuie să devină prietenii copilului de la cea mai fragedă vârstă. Cu ajutorul acestora, copiii intră în lumea cunoașterii, a curiozităților, descoperă realitatea înconjurătoare, descoperă lumea.

Poveștile reprezintă un mijloc de cunoaștere care le creează copiilor trăiri contradictorii, prin intermediul lor ei putând experimenta sentimente de iubire, ură, teamă, fericire, tristețe sau pot asista la confruntarea dintre bine și rău. Aceste redări ale sentimentelor sunt uneori greu de înțeles la vârsta preșcolară, însă tocmai acesta este rolul poveștilor în grădiniță, ele îmbogățind viața afectivă a copiilor, oferindu-le oportunitatea, prin intermediul lecturii, de a experimenta, alături de personajele prezentate, diverse circumstanțe desfășurate în cele mai diverse ipostaze.

În continuare permiteți-mi să ofer câteva sugestii pe care e bine să la aveți la îndemână pentru a încerca să apropiați copilul de carte.

În funcție de vârsta copilului puteți răsfoi cartea și să comentați împreună imaginile sau să citiți câte un paragraf la fiecare răsfoire. După ce ați terminat de parcurs cartea încercați să comentați conținutul acesteia, întrebați-l care au fost pasajele lui preferate, ilustrațiile care i-au plăcut cel mai mult sau ce personaje i-au plăcut ori nu. Aceste discuții îl ajută pe copil să își dezvolte simțul de observație, imaginația și simțul critic. Dacă are un personaj preferat în mod deosebit (și dvs. îl agreeți și vreți să-l apropiați mai mult copilului), veți putea să îl căutați în cărțile pentru copii sau în multitudinea de fișe de pe internet.

Jocul cu subiect din povești este puțin mai pretentios decât alte tipuri de joc deoarece pentru acest tip de joc, este nevoie să se creeze o atmosferă specifică poveștii alese; atmosfera specifică se creează dacă se folosesc în joc piese vestimentare care să semene cât mai mult cu cele ale

personajelor văzute de copil în ilustrații/imagini (se poate folosi un batic roșu pentru Scufița Roșie, o pelerină și o coroană pentru prinț, șapte bostani/cartofi/castraveți/cilindri din lemn numerotați pentru cei șapte pitici, etc.)

Chiar dacă vă aflați la cumpărături, la plimbare, în parcul de joacă, puteți aminti –în trecut - de câte un personaj din povestea pe care i-ați citit-o cel mai curând: fetița de acolo are părul negru ca și al Albei ca Zăpada, hai să cumpărăm căpșuni/cireșe roșii ca și buzele Albei ca Zăpada, tu ești o fetiță hărnicuță întocmai ca și fata moșneagului, trebuie să fim ascultători de părinți ca să nu pățim ca și Scufița Roșie care după cum știm din poveste nu a ascultat de sfatul mamei ei etc.

Ca și moment de delectare sau de amuzament, din jurul vârstei de 4 ani se pot purta cu copilul tot felul de discuții despre personajele cu care a făcut cunoștință din diferite povești, urmând ca apoi în jurul vârstei de 6 ani chiar să amestecați (intenționat) personajele și întâmplările între ele, amuzându-vă împreună! De exemplu: „Ce ar fi discutat Alba ca Zăpada dacă s-ar fi întâlnit cu Scufița Roșie? Dar cu Cenușăreasa?”, „Ce s-ar fi întâmplat dacă mama vitregă ar fi dat mărul cel otrăvit să-l mănânce unul dintre ieduți? Ce ar fi discutat lupul dacă s-ar fi întâlnit cu vânătorul în pădure înainte de a o întâlni pe Scufița Roșie?”

Din cărțile de colorat cu personaje cunoscute de copii se pot da copilului spre colorare aceste personaje, pentru a fi colorate conform cu ilustrațiile din povestea ilustrată sau pentru a fi colorate cu alte culori (alese de el sau sugerate de adult); dacă Scufița Roșie e îmbrăcată cu roșu, copilului i se va sugera să o coloreze în culorile hainelor Albei ca Zăpada. Pentru copil va fi foarte distractiv, dar și instructiv și motivant deoarece va învăța că nu tot timpul trebuie să fi fixat între niște limite sau granițe, iar creativitatea poate să zboare frumos și departe în funcție de fiecare...!

În unele povești există cântece, în altele sunt folosite onomatopee, mișcări, gesturi; copiii trebuie îndemnați și încurajați să fredoneze și să exerseze pentru că așa trăiesc și ei povestea, sentimentele personajelor pe care le întruchiează.

Indiferent după ce criteriu ar fi alese cărțile, fie că sunt citite înainte de culcare, în timpul zilei, de către părinți, bunici sau educatoare, sau alt membru al familiei, consider că este importantă atât calitatea textului, cât și a imaginilor prezentate. Eu pledez pentru respectarea textului original al poveștilor; adaptările de multe ori conținând uneori cuvinte nepotrivite textului sau vârstei copiilor cărora se adresează. Atunci când alegem o carte, fie că este pentru copilul nostru sau pentru cei de la grădiniță, să ne gândim la faptul că rolul cărții este de a le dezvolta imaginația, creativitatea, darul oratoriei, un limbaj bogat și nuanțat, încrederea în propria persoană, în cei din jur și chiar spiritul umorist/teatral!

În librării, pe internet și la chioșcurile de difuzare a presei asistăm la o explozie de cărți și reviste destinate copiilor, unele cu un caracter educativ ridicat, altele cu atribute îndoielnice. Datoria noastră, ca educatoare este de a ști cum să le alegem pe cele care să ajute copiii să își dezvolte un caracter pozitiv, dar mai ales să știm cum să le insuflăm dragostea față de povești și lectură, în general, începând de la o vârstă fragedă.

BIBLIOGRAFIE

Magdalena Dumitrana, *Educarea limbajului în învățământul preșcolar, volumul I- Comunicarea orală*.

Constanța Cucinic, *În căsuța cu povești*, Editura Aramis, 2004.

www.didactic.ro

INTEGRAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR A COPILOR CU C.E.S.

Prof. inv. preșcolar Păcurar Elena, GPN-Bucerdea Grânoasă

"... Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu.

Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume".

(Din Child's Appeal, Mamie Gene Cole)

Omul este o ființă dependentă în activitatea pe care o desfășoară de ceilalți. Are nevoia permanent de a comunica și coopera.

Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficiențe. Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate. Mulți oameni au reticențe față de persoanele cu deficiențe, deoarece au o concepție greșită despre ele. Trebuie însă să înțelegem că sunt niște oameni la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredității lor și al mediului.

Persoanele deficiente, la rândul lor au două păreri în ceea ce privește impedimentul lor: unele îl consideră un dezastru, iar altele un simplu inconvenient.

Din categoria copiilor cu C.E.S (cerințe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte:

- copiii cu **deficiențe senzoriale și fizice** (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilități mintale, paralizia cerebrală);
- copiii cu **deficiențe mintale, comportamentale** (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenție-ADHD, tulburări de opoziție și rezistență);
- copiii cu **tulburări afective, emoționale** (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentație: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);
- copiii cu **handicap asociat**;
- copiii cu **dificultăți de cunoaștere și învățare** (dificultăți de învățare, sindromul Down, dislexia, discalculia, dispraxia);
- copiii cu **deficiențe de comunicare și interacțiune** (tulburări din spectrul autistic, sindromul Asperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-și exprime propriile capacități. Astfel copilul capătă prin joc informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp.

Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă șansa de a juca cu alți copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfășura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcție de deficiența copilului.

Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observație, iar la cei cu ADHD jocurile trebuie să fie cât mai variate.

Școala și grădinița sunt de asemenea un mediu important de socializare. Formele de integrare a copiilor cu C.E.S. pot fi următoarele: clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite.

Integrarea școlară exprimă atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează; condiția psihică în care acțiunile instructive-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare; situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa; corespondența totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva; existența unor

randamente la învățătură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare.

În școală și grădiniță, copilul cu tulburări de comportament aparține de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinați, el încălcând deseori regulamentul școlar. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul școlar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de școlar intră în relații cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale și trăiește în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea.

Datorită comportamentului lor discordant în raport cu normele și valorile comunității sociale, persoanele cu tulburări de comportament sunt, de regulă, respinse de către societate. Aceste persoane sunt puse în situația de a renunța la ajutorul societății cu instituțiile sale, trăind în familii problemă, care nu se preocupă de bunăstarea copilului.

Elevii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferențiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învățare și evaluare specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea vor beneficia de consiliere școlară și vocațională personală și a familiei.

Stilul de predare trebuie să fie cât mai apropiat de stilul de învățare pentru ca un volum mai mare de informații să fie acumulat în aceeași perioadă de timp. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învățare al copilului, dacă este făcută o evaluare eficientă care ne permite să știm cum învață copilul, dar și ce și cum este necesar să fie învățat.

Elevii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilități fizice, necesită programe și modalități de predare adaptate cerințelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistență medicală specializată, asistență psihoterapeutică.

Elevii ce prezintă tulburări emoționale trebuie să fie din timp identificați astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru și terapia să fie făcute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaționali (familie, cadre didactice). Consilierul școlar este și el de un real ajutor, el oferind consilierea elevului și a familiei.

Din experiența personală putem afirma că profesorul poate folosi în procesul de predare-învățare, evaluare diverse strategii și intervenții utile:

- Crearea unui climat afectiv-pozitiv;
- Stimularea încrederii în sine și a motivației pentru învățare;
- Încurajarea sprijinului și cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor;
- Încurajarea independenței, creșterea autonomiei personale;
- Încurajarea eforturilor;
- Sprijin, încurajare și apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor școlare, fără a crea dependență;
- Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat și evidențiat cel mai mic progres;
- Crearea unui climat afectiv, confortabil;
- Centrarea învățării pe activitatea practică;
- Sarcini împărțite în etape mai mici, realizabile;
- Folosirea învățării afective;
- Adaptarea metodelor și mijloacelor de învățare, evaluare, etc.

Abordarea incluzivă susține că școlile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depășească barierele din calea învățării și că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilitățile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reușească acest lucru. Pentru aceasta școala trebuie să dispună de strategii funcționale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii în calea participării lor la educație. Putem stabili de asemenea relații de colaborare cu autoritățile locale, părinții și reprezentanții comunității.

Bibliografie:

1. Albu A., Albu C. “Asistența psihopedagogică și medicală a copilului deficient fizic”, Iași, Poliron, 2000
2. Ionescu S “Adaptarea socioprofesională a deficienților mintal”, București, Ed Academiei, 1975
3. Popescu G, Pleșa O “Handicap, readaptare, integrare”, București, Pro Humanitate, 1998
4. Verza E, Păun E “Educația integrată a copiilor cu handicap”, Unicef, 1998

CUNOAȘTEREA PSIHOPEDAGOGICĂ A ELEVILOR

Prof. Turcu Iuliana, Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia

În domeniul psihopedagogiei este subliniată importanța cunoașterii psihologice a elevilor, atât pentru desfășurarea în condiții optime a activității instructiv-educative, cât și în vederea orientării școlare și profesionale a acestora. Educarea și cunoașterea copilului constituie momente solidare ale aceleiași activități: „profesorul cunoaște elevul, educându-l și-l educă bine cunoscându-l” (Ion Radu). Educatorul care realizează cunoașterea trebuie să posede competență psihopedagogică, să studieze mult ca să poată înțelege întreaga complexitate a vieții psihice; cunoașterea psihopedagogică a elevului realizându-se și în procesul instructiv-educativ.

În ceea ce privește alegerea metodelor ce pot fi aplicate în procesul de învățământ se recomandă armonizarea investigațiilor retrospective, din trecutul copilului, cu cele longitudinale (urmărirea evoluției în ani), transversale (prin stabilirea valorii nivelului de realizare atins de copil în raport cu nivelurile altor copii de aceeași vârstă) și prospective (întrevederea liniilor de dezvoltare ulterioară).

Cunoașterea elevului reprezintă o activitate de investigare științifică a resurselor existente la nivelul personalității obiectului educației. Conceptul operațional de cunoaștere a elevului delimitează principalele acțiuni necesare pentru a descifra formula individuală a personalității care exprimă contribuția tuturor factorilor fizici, psihologici și sociali angajați în proiectarea eficientă a activității elevului, realizată în context școlar și extrașcolar. Aceste acțiuni vizează:

- selecționarea informațiilor semnificative pentru înțelegerea personalității elevului (raportul general-particular, ponderea anumitor variabile în raport cu altele, unitatea sistemului psihic);
- prelucrarea și interpretarea informațiilor în vederea stabilirii diagnozei pedagogice, centrată asupra potențialului pozitiv al personalității elevului;
- valorificarea informațiilor finale la nivelul unei prognoze pedagogice, centrată asupra evoluției personalității elevului, angajată pe termen mediu și lung.

În momentul investigării personalității unui elev cadrul didactic va ține cont de următoarele trei principii:

- principiul abordării unitare a personalității, prin raportarea la structura de funcționare a sistemului psihic uman;
- principiul anticipării dezvoltării personalității elevului, prin valorificarea permanentă a resurselor de învățare și integrare socială;
- principiul autodeterminării personalității elevului, prin dirijarea sistemului de relații: sociale, școlare, profesionale, personale.

Metodologia cunoașterii elevului implică două tipuri de investigații care pot fi realizate de responsabili în acest domeniu de activitate (profesori-consilieri, psihopedagogi școlari, diriginți, învățători), dar și de alte persoane implicate în educarea elevului (cadre didactice, părinți, antrenori etc.). Acestea sunt:

- Investigația longitudinală – reprezintă o formă de organizare a activității de cunoaștere a elevului realizată pe baza acumulării și a prelucrării informațiilor semnificative despre evoluția personalității acestuia. Acest tip de investigație consemnează faptele pedagogice realizate de elev, în clasă, în afara clasei, în școală, în afara școlii etc., cu scopul evidențierii: modificărilor intervenite în procesul de dezvoltare a personalității elevului; ritmului și intensității de manifestare a

fenomenelor (fiziologice, psihologice, sociale), studiate în legătură cu procesul de dezvoltare a personalității elevului. Metodele ce sunt utilizate în acest tip de investigație sunt: observația, ancheta, chestionarul, biografia, autobiografia, analiza produselor activității, experimentul. Activarea acestora poate fi realizată prin procedee empirice (jurnalul elevului/clasei, consemnări factuale, observații spontane) și prin tehnici speciale (observații dirijate, fișe școlare, teste psihologice și socio-logice/sociometrice). La nivelul instrumentului de operaționalizare a cercetării, investigația longitudinală angajează instituționalizarea unei fișe de observație psihopedagogice.

- Investigația transversală – reprezintă o formă de organizare a activității de cunoaștere a elevului realizabilă pe baza abordării frontale a caracteristicilor personalității într-un anumit moment al dezvoltării acesteia; valorifică informațiile acumulate longitudinal orientându-le în direcția cunoașterii structurii personalității elevului. Acest tip de investigație este aprofundată și intensificată la sfârșitul anului școlar și în mod special la finalul ciclului sau a treptei de învățământ. În ceea ce privește metodele, investigația transversală angajează tehnicile specifice de evaluare managerială a informațiilor consemnate longitudinal despre anumite fenomene psihologice semnificative pentru caracterizarea generală a personalității, pentru stabilirea unei diagnoze și prognoze pedagogice optime. În anumite situații sunt folosite testele psihologice, aplicate de specialiștii din centrele și cabinetele de asistență psihopedagogică.

În psihologia modernă se folosesc trei categorii de metode:

- metode de investigare (cercetare), pentru psihodiagnoză;
- metode de prelucrare și interpretare a informațiilor psihologice colectate prin prima categorie de metode;
- metode de intervenție în scopul recuperării (ex: tratarea tulburărilor de limbaj), dezvoltării unor trăsături psihice (sociabilitate, responsabilitate) sau pentru asistență psihologică.

Studiul individualității copilului poate fi organizat în condițiile mediului natural, prin urmărirea conduitei și a activității acestuia în familie, grădiniță, școală, grup social; el se poate desfășura în condiții special amenajate (cabinete, laboratoare psihologice, centre de asistență psihopedagogică).

Deoarece orice metodă își are limitele sale în investigarea faptelor, folosirea mai multor metode și corelarea rezultatelor va oferi o mai mare siguranță în cercetare și va conduce spre surprinderea multitudinii aspectelor pe care le prezintă.

Este foarte important să ne cunoaștem elevii, să înțelegem posibilitățile și limitele fiecăruia, să îi vedem așa cum sunt ei și nu cum ne-am dori noi să fie. Dacă le descoperim talentele îi putem ajuta să-și dezvolte anumite aptitudini spre care au înclinație, iar dacă observăm o rămânere în urmă sau alte probleme, este indicat să încercăm pe cât posibil să recuperăm acel copil și să îl îndrumăm spre specialiști care să îl ajute în problema sa astfel încât să o depășească pe viitor.

Bibliografie:

1. Ghe. Dumitriu, Constanța Dumitriu, (1997), *Psihologia procesului de învățământ*, EDP București.
2. I. Holban, (1978), *Cunoașterea elevului. O sinteză a metodelor*, EDP București.
3. J. Piaget, (1970), *Psihologia copilului*, (trad.), EDP București.
4. Constanța Dumitriu (coautor), (2002), *Psihopedagogie*, Ed. Alma Mater.

PROIECTUL DE PARTENERIAT „PARFUMUL CĂRȚILOR”

Ed. Huștiuc Nicoletta, Grădinița cu Program Normal Vinerea
Ed. Breaz Adriana, Grădinița cu Program Normal nr. 2 Cugir

Proiectul de Parteneriat „Parfumul Cărților” a pornit de la ideea de a dezvolta dragostea față de literatură încă de la vârsta preșcolară. Prin acest parteneriat ne-am propus să realizăm o bună colaborare între grădiniță și bibliotecă pentru a-i introduce pe copii în lumea cărților, să le dezvoltăm creativitatea în exprimare, să le formăm o atitudine pozitivă față de carte.

În urma vizitelor la bibliotecă copiilor li s-au prezentat modalitățile prin care se poate împrumuta o carte, felul cum trebuie să îngrijim, să citim și să păstrăm o carte. De asemenea și modul cum ne comportăm într-o bibliotecă.

După prima vizită la bibliotecă copii au fost foarte impresionați de multitudinea de cărți existente. Au ascultat cu mare interes toate informațiile apoi au adresat diferite întrebări. Au fost uimiți să afle că fiecare carte are un autor, că sunt unele care cuprind doar poezii sau altele doar povești. Însa cel mai mult le-au plăcut cărțile care aveau imagini colorate. La plecare toți și-au dorit să revină pentru a împrumuta diferite cărți.

Prin acest parteneriat copii au avut ocazia să asculte o poveste spusă de către un povestitor, dorindu-ne să le trezim astfel interesul de a asculta povești cu mare atenție. Printr-o expoziție de carte realizată la bibliotecă preșcolarii au avut posibilitatea să-și aleagă cartea preferată și să o împrumute pentru a o citi. Am realizat și o minibibliotecă a grupei, fiecare copil a adus câte o carte pe care apoi a împrumutat-o unui coleg de grupă. Fiecare copil a prezentat cartea sa pentru a trezi interesul colegilor pentru acea carte, realizându-se astfel un schimb de cărți și totodată și-au reamintit cum trebuie să ne comportăm cu cărțile.

Proiectul s-a încheiat prin realizarea „Carnavalului poveștilor”, unde fiecare preșcolar a interpretat rolul unor personaje îndrăgite, creându-se o atmosferă de spectacol.

În urma acestei colaborări ne-am dorit să introducem copii în lumea cărților, să le dezvoltăm creativitatea în exprimare, să le formăm o atitudine pozitivă față de carte și față de dorința de a citi. Cărțile au un rol important în dezvoltarea personalității copilului și de aceea el trebuie îndrumat în a descoperi tainele cărților, a cititului încă de mic. Trebuie să le oferim cărți adecvate vârstei și de asemenea să ne facem timp să le citim, să le ascultăm poveștile pentru că doar așa putem să le insuflăm dorința de a descoperi minunata lume a cărților.

Ne dorim să continuăm acest proiect și în anii următori întrucât copii au fost foarte încântați de activitățile desfășurate și de lucrurile noi pe care le-au putut afla despre cărți.

Ca dovadă că proiectul a continuat am depus un proiect cu finanțare, cu denumirea „Prietenă din bibliotecă” la ARET București, proiect prin care solicitam cărți pentru copii. După câteva luni proiectul a fost aprobat și am primit cărți în valoare de 600 lei, diverse tipuri de cărți pentru copii, de la cărți cu ferestruici la enciclopedii și de la cărți acordeon la cărți de povești. Copiii au fost deosebit de încântați, deci proiectul a continuat și încă continuă prin aplicarea la clasă a activităților din cadrul programului național pentru preșcolari „Să citim pentru mileniul III”, activități în care implicăm atât preșcolarii cât și școlarii, părinți și bunici care vin uneori în cadrul activităților și ne citesc sau ne povestesc din cele deja citite. Dorim pe viitor să continuăm deoarece activitățile legate de lectură sunt mereu actuale, prin lectură dezvoltându-se un vocabular activ.

